

Opschrift

Vergadering van 23 januari 2023

Nummer: 2023_MV_00009

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Anneleen Van Bossuyt: Nieuwjaarsnacht

Raadslid(-leden):

Anneleen Van Bossuyt - N-VA

Bevoegd: Mathias De Clercq

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

/

Vraag:

De Gentse politie had een drukke overgang van oud naar nieuw. Er zijn toch wel enkele hallucinante zaken gebeurd die niet normaal zijn in onze stad en die we ook niet normaal mogen vinden. Hulpverleners bekogeld met vuurpijlen, een bushalte in brand gestoken met benzine en vuurwerk, brandstichting in het midden van de rijbaan in de Muide, ongecontroleerde vuurpijlen die in de Brugse Poort tegen kerken en auto's belandden... Graag had ik hierover volgende vragen gesteld:

- Hoeveel aanhoudingen heeft de politie gedaan die nacht en voor welke feiten?
- Hoeveel GAS-boetes zijn uitgeschreven voor het bezit van vuurwerk?
- Hoeveel van de aangehouden personen of personen die een GAS-boete kregen waren al gekend bij politie en gerecht?
- Wordt een vorm van huisarrest zoals in Antwerpen gebeurde overwogen voor deze personen?
- Het Witte Kaproenenplein waar de bushokjes vernield zijn is al langer een plek met overlast van hangjongeren. Bewoners smeken om een oplossing. Twee studentes die aan het plein wonen zagen de voorbereiding van de vernieling van de bushokjes en belden tevergeefs de politie die jammer genoeg te laat kwam. Deze studentes kregen de volgende dag bezoek van de hangjongeren om hen te intimideren dat ze niet naar de politie mogen bellen. Dit soort toestanden kan toch niet zomaar door de beugel? Wat wordt er gedaan om dit plein en de buurt weer leefbaar te maken voor de omwonenden?

Antwoord

In de aanloop naar oudjaar zagen we op verschillende locaties in de stad een zorgwekkende toename van het gebruik van vuurwerk.

Ondanks het bestaande federale kader voor de verkoop van vuurwerk, moest er worden vastgesteld dat er vuurwerk circuleerde dat niet tot de toegelaten categorieën behoort, en dat ook minderjarigen over vuurwerk beschikken dat in geen geval aan hen mag worden verkocht.

Daarenboven wordt het vuurwerk vaak ingezet voor “oneigenlijk” gebruik en worden er mensen mee belaagd en wordt er (al dan niet in combinatie met andere brandbare materialen) vandalisme mee gepleegd. Het behoeft weinig betoog dat dit niet alleen overlast veroorzaakt, maar ook bijzonder gevaarlijk is, levensgevaarlijk. We hebben dit ook gemerkt op oudejaarsnacht waar hulpverleners in diverse steden worden bestookt met vuurwerk, ook in Gent. Een tendens die zich spijtig genoeg meer en meer voordoet. Dit is totaal onaanvaardbaar, als maatschappij moeten we dergelijk gedrag absoluut veroordelen en hiertegen optreden. Het getuigt van een totaal gebrek aan respect voor onze hulpdiensten die dag in dag uit hun leven voor ons riskeren.

In Gent geldt er al langer een verbod op het afsteken van vuurwerk zonder voorafgaande machtiging (vervat in artikel 16 van het Politiereglement op de openbare rust en de veiligheid). In de praktijk blijkt het voor politie echter bijzonder moeilijk om op basis van dit verbod sanctionerend op te treden. Wie heeft het vuurwerk ontstoken? Laat staan om preventief te kunnen ingrijpen. Politie wordt doorgaans pas achteraf opgeroepen. Hieraan hebben we voor een stuk een antwoord kunnen bieden.

Met een bestuurlijk verslag van de politie van 22 december 2022, werd ik in kennis gesteld van ernstige overlast waarmee verschillende buurten én de ordehandhaving al te kampen hebben gehad. Verschillende vaststellingen door de politie in de afgelopen maand december toonden aan dat het afsteken van feestvuurwerk én het gebruik van pyrotechnisch materiaal voor een verhoogd onveiligheidsgevoel zorgden bij de buurtbewoners en dit is ontoelaatbaar!

Als reactie hierop heb ik het algemeen geldend vuurwerkverbod verscherpt met een extra tijdelijke politieverordening, welke op de gemeenteraad staat geagendeerd om te bekrachtigen. Door deze nieuwe maatregel is het verboden om pyrotechnische artikelen van welke aard dan ook in de openbare ruimte particulier te bezitten. Dit van 23 december 2022 tot en met 31 januari 2023, van 18 uur 's avonds tot 6 uur 's morgens, behoudens voorafgaande machtiging door de burgemeester. Enkel in de nacht van 31 december op 1 januari tussen 0u en 1u was er geen voorafgaande machtiging vereist van de burgemeester voor het bezit en ontsteken van feestvuurwerk.

Het overtreden van de tijdelijke politieverordening kan aanleiding geven tot het opleggen van een GAS-boete van maximaal €350 en tot de inbeslagname van het materiaal dat het voorwerp uitmaakt van de inbreuk.

Daarnaast heb ik ook een verbod op het etaleren en verkopen van feestvuurwerk opgelegd aan een handelszaak gelegen in het centrum van de stad Gent.

Los van deze handhavingsmaatregelen, hebben de politie en brandweer ook sterk ingezet op sensibilisering rond de gevaren van vuurwerk, de overlast en dierenleed dat dit veroorzaakt, met de boodschap blijf er gewoon van af.

Ik heb de nodige stappen genomen om extra te kunnen optreden tegen deze vorm van overlast, welke in bepaalde gevallen ook kan leiden tot heel gevaarlijke situaties. Ik heb er samen met de Gentse politie voor gezorgd dat dit gedurende de maanden december en januari prioritair werd opgevolgd.

Al voor oudejaarsnacht heeft de Gentse politie deze overlastproblematiek ter harte genomen. Door de reguliere werking van de wijkpolitie en overlastteam hierop te oriënteren, door extra capaciteit hierop in te zetten. Enerzijds werden er preventieve patrouilles ingezet op gekende locaties. Anderzijds reageerden extra ploegen op meldingen. Op basis van de tijdelijke politieverordening werden voor oudejaar al 18 GAS-boetes uitgeschreven en verschillende bommetjes in beslag genomen.

Ook op basis van een eerste evaluatie van de interventieploegen van de Gentse politie is gebleken dat er met oudejaar enorm veel inspanningen werden geleverd om de politieverordening te handhaven. De politie was sterk aanwezig in het straatbeeld, zowel in uniform als anoniem.

Op verschillende plaatsen op het grondgebied van de stad Gent zijn de politiediensten tussengekomen, enerzijds ter ondersteuning van de brandweer, anderzijds met het oog op het verhinderen van een escalatie van de situatie ter plaatse en tot slot voor de nodige vaststellingen te kunnen doen.

Niet zonder resultaat zo blijkt. Dankzij het snel en doortastend optreden van de politie hebben we ervoor gezorgd dat verschillende daders konden worden betrapt.

Er werden 14 GAS-boetes geregistreerd op basis van de tijdelijke politieverordening houdende verbod op het particulier bezit van vuurwerk en 17 voor het gebruik van vuurwerk in strijd met het politiereglement, in totaal dus 31 GAS-boetes.

Verder zijn er tussen 31 december 18:00 uur en 01 januari 2023 8:00 uur twintig bestuurlijke arrestaties uitgevoerd. Deze arrestaties kaderen in het verstoren van de openbare orde of ter voorkoming van een misdrijf. Vier jongeren zijn weerhouden en onmiddellijk naar huis gebracht en overgedragen aan het hoederecht van hun ouders. Bekijken we de cijfers over de periode tussen 23 december en 14 januari, dan werden in totaal 24 personen aangehouden en 67 GAS-boetes uitgeschreven voor het bezit of gebruik van vuurwerk of bommetjes buiten de toegestane uren.

Wat uw vraag m.b.t. de politionele en /of gerechtelijke antecedenten van de gearresteerde personen betreft, deelt de politieleiding mee dat een deel van de gearresteerde personen of personen die een GAS-boete kregen nog geen politionele antecedenten hadden. Een ander deel van personen zijn wel al gekend in de politionele databanken. Het gegeven of personen politioneel gekend zijn, wordt niet opgenomen in een registratie van een GAS-boete. De politionele informatie heeft in de eerste plaats een gerechtelijke finaliteit zoals omschreven in een omzendbrief van het parket Oost-Vlaanderen.

Wat het huisarrest betreft kan ik u meedelen dat de korpschef en de juridische dienst onderlijnen dat een volledig huisarrest (24/24u) zonder twijfel een vorm **vrijheidsberoving** is en daarom strikt voorbehouden is voor de rechterlijke macht. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens is daar erg duidelijk over.

Een huisarrest beperkt in de tijd, bv. enkel in de avonduren, is dan weer eerder te beschouwen als een zeer verre gaande **vrijheidsbeperkende** maatregel, en *kan* passen binnen de bevoegdheid van de burgemeester op grond van de artikelen 133 en 135, § 2, van de Nieuwe Gemeentewet.

Maar het toepassingsgebied van dergelijke maatregel zal in de praktijk heel erg dicht aanleunen bij de gevallen waarin een plaatsverbod kan worden opgelegd (cf. art. 134sexies Nieuwe Gemeentewet). En in dat geval moet voorrang worden gegeven aan dat artikel dat als *lex specialis* primeert boven de art. 133 en 135 van de Nieuwe Gemeentewet, er is dan met andere woorden geen keuzevrijheid voor de burgemeester. Een huisarrest vertoont sowieso ook als maatregel veel gelijkenissen met een plaatsverbod, maar dan geldend voor het ganse grondgebied en dat is uitdrukkelijk verboden in artikel 134sexies, § 2, Nieuwe Gemeentewet: een plaatsverbod kan enkel opgelegd worden voor een zeer welbepaalde perimeter, net omwille van de ernstige beperking van de persoonlijke bewegingsvrijheid.

En dan moet uiteraard nog de afweging gebeuren aan de beginselen van behoorlijk bestuur (hoorrecht, redelijkheid, en vooral: proportionaliteit)

Kortom wij zijn er niet van overtuigd dat een huisarrest als bestuurlijke maatregel de rechterlijke toets zal doorstaan, nog los van de vraag naar de effectiviteit en handhaving van dergelijke maatregel. Er was trouwens in die Antwerpse gevallen in de media ook sprake van een vordering tot schorsing bij de Raad van State, maar de recentste uitspraken zijn tot op vandaag nog niet gepubliceerd op de website van de Raad. Uiteraard wordt dit verder opgevolgd.

Ook de korpschef is geen vragende partij om het huisarrest door te voeren en beklemtoont dat er omzichtig moet worden omgegaan met vrijheidsbeperkende maatregelen zoals een huisarrest, die in principe tot de bevoegdheid van de gerechtelijke overheden behoort.

De overlast rond het Wittekaproenenplein is gekend bij onze politie en stadsdiensten. Binnen de operationele diensten is er een overlastdossier opgestart onder de regie van de wijkdienst. Deze zijn lokaal verankerd en hebben een goed zicht op de huidige problematiek. In samenwerking met de verschillende operationele diensten is er een taskforce opgericht om de situatie op korte termijn aan te pakken.

Er is een politieel plan van aanpak opgesteld. Het plan van aanpak is gebaseerd op enkele pijlers, waaronder beeldvorming, integrale aanpak (bestuurlijk versus gerechtelijk) en nazorg.

De politie en ik onderhouden verder contacten met onze externe partners en buurtbewoners om samen te werken aan de leefbaarheid in de wijk en in de buurt rond het Wittekaproenenplein.

U hoort het, ook in Gent hebben wij maatregelen genomen en volgen wij de situatie van dichtbij op. Ik wil de hulp- en veiligheidsdiensten ook bedanken voor al hun inspanningen die ze hebben geleverd om de overlast in te perken en onze veiligheid te garanderen. Bovendien onderzoeken wij verder alle mogelijke bestuurlijke maatregelen die ik als burgemeester kan nemen.
